

En moviment | | Actualitzat el 19/09/2022 a les 13:25

L'aTERna't, la fira d'economia social i solidària d'Osona, torna amb energia renovada

Entitats i empreses d'economia social i solidària d'Osona van exposar una part dels seus productes, serveis i activitats en un matí assolellat al passeig del Ter de Manlleu | Les comunitats energètiques van centrar l'eix de debat de la fira d'aquest any, que recuperava la presencialitat després de dos anys sense fer-se per la pandèmia

Una nena consultant un llibre de la parada dels llibres de Tapís | Sara Blázquez

Manlleu es va tornar a convertir aquest diumenge dia 18 en la capital de l'economia social i solidària d'Osona. El passeig del Ter i el Museu del Ter van acollir al llarg de tot el matí la quarta edició de la Fira aTERna't, on les entitats de la xarxa del mateix nom van mostrar part dels seus productes, serveis i activitats a través de paradetes i tallers diversos. Alhora, s'acollia en l'eix central de debat de la jornada a les comunitats energètiques, en la implementació de les quals Osona està sent una comarca pionera.

Una vintena llarga d'entitats van participar en la Fira aTERna't 2022, mostrant la diversitat que a hores d'ara ja pot trobar-se entre l'economia social i solidària d'Osona. Des de les entitats socials més tradicionals a altres que des del sector de l'alimentació agroecològica, el món de l'eco-edició o fins i tot l'educació sexual i de prevenció de riscos en els punts lila de la comarca completaven un ampli ventall on entretenir-se al llarg del matí.

Un dels tallers de reaprofitament de roba que van fer-se durant el matí Foto: Sara Blázquez

Tallers i activitats familiars i debat entorn a les comunitats energètiques

Els tallers, que anaven des del tractament del paper i la roba reciclats fins a la cosmètica natural, el planter de llavors o la construcció de caixes niu, entre altres, van tenir la mainada ben entretinguda alhora que s'aprenien els valors propis de l'economia social i solidària. Com cada any, van completar l'espai d'exposició i activitats els jocs de carrer a base de materials reciclats de Katakarak. Un concert de Coloma Bertran i Quim Abramo i un dinar popular van tancar una jornada que des de l'organització es considera un èxit, més venint de dos anys que la fira no s'havia pogut fer per les restriccions de la pandèmia.

L'eix de debat de l'aTERna't 2022 va estar centrat en les comunitats energètiques. A primera hora, Joan Herrera, director d'Acció Ambiental, Energia i Serveis Urbans de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, va emmarcar les comunitats energètiques en la legislació europea i espanyola, i va explicar com s'està afrontant el tema en el seu municipi. Herrera va diferenciar municipis relativament petits com els que hi ha a Osona d'altres de més dimensió, i amb un paper important de la indústria, com el del Prat o altres de l'àrea metropolitana, i va apostar per diversos models en la implementació de les eines a disposició de les administracions i de la ciutadania per combatre l'emergència climàtica.

D'esquerra a dreta, Joan Herrera, Nuria Albet, Txetxu Ezkurra, Manel Sastre i Pau Pañella, a la taula rodona sobre comunitats energètiques Foto: Sara Blázquez

Va seguir a la ponència inaugural una presentació a càrrec de Pau Pañella, coordinador de Comunitats Energètiques de l'Agència Local de l'Energia d'Osona, de la «Guia pràctica per a la creació de comunitats energètiques en forma de cooperativa de consum». La comarca està sent pionera en la implementació de comunitats energètiques, amb 13 de constituïdes i 12 més en camí. Tot seguit es va fer una taula rodona on es van explicar comunitats energètiques referents a escala nacional i estatal: Som Energia, de Catalunya; Gares Bide, de Navarra, i Energía Bonita, de l'illa canària de La Palma.

Manel Sastre (Som Energia), Txetxu Ezkurra (Gares Bide) i Nuria Albet (Energía Bonita) van coincidir a apostar pel model cooperatiu i de participació de la ciutadania en la gestió de les comunitats, en intercooperar entre elles per resoldre alguns hàndicaps fruit de dècades d'oligopoli en el sector elèctric i en diversificar les fonts d'energia, tot reconeixent que el punt d'arrencada de les comunitats sol estar molt centrades en l'autoconsum fotovoltaic, però que n'hi ha d'altres.

Sastre va definir Som Energia com «una comunitat energètica més», però amb la voluntat de ser una plataforma que doni suport al naixement de noves. Va explicar el projecte Singulars en què estan treballant amb altres cooperatives tecnològiques i de l'enginyeria per oferir un seguit d'eines que faciliti la vida a les comunitats energètiques.

Ezkurra, per la seva part, va explicar el procés seguit en el seu municipi, de 2.800 habitants, des que el 2014, quan encara ningú en parlava, ja van sembrar l'embrió de la futura comunitat energètica. «En definitiva, som ciutadania compromesa recuperant el que ja feien els nostres avis», va dir. Albet va mostrar l'esperança que aconseguint la sobirania energètica per a una illa com La Palma, que ha de comprar energia a fora, li permeti diversificar més l'economia, ara massa centrada en el turisme i l'exportació de plàtans.

Mainada jugant amb els jocs de carrer fets amb materials reciclats de Katakak Foto: Sara Blázquez

Ja fora del Museu del Ter la jornada es va completar amb una primera trobada de comunitats energètiques, sobretot d'Osona, però també algunes de fora de la comarca. Més enllà de les comunitats energètiques, l'espai de debat es va completar amb un sobre el suport mutu i la seva interrelació amb l'economia social i solidària, amb participació de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central i de la Comunalitat de Vic, i amb la presentació del llibre Suport mutu, de Dean Spade, editat per Tigre de Paper.

Continua el Mes de l'Economia Social i Solidària d'Osona

Més enllà de la fira, al llarg de tot el setembre continuen els actes paral·lels del Mes de l'Economia Social i Solidària d'Osona, organitzats també per la xarxa alTERna't. Aquest dimarts hi ha la primera de les dues formacions sobre intercooperació que du a terme l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central al LAB Manlleu (la segona és el dimarts següent, dia 27). Dijous dia 22 hi ha a la biblioteca de Manlleu la presentació del conte *Les va fer la llum*, editat per Pòl·len Edicions. La presentació es completarà amb una activitat sobre la importància de l'energia i l'aigua per pal·liar la pobresa energètica i com enfortir les xarxes de suport als barris per combatre l'emergència climàtica. Finalment, el dia 29 hi haurà al Museu del Ter un cinefòrum entorn de la projecció del

documental *Kiss the Ground*, amb debat posterior sobre agricultura i economia solidària per afrontar l'emergència climàtica, amb Mas Les Vinyes, Cucsperativa, El Serradet de Barneres i Francesc Font.

Parada de Mengem Osona a la Fira aTERna't 2022 Foto: Sara Blázquez

La Fira aTERna't l'organitza la xarxa d'entitats d'economia social i solidària d'Osona amb el suport logístic i econòmic de l'Ajuntament de Manlleu i la col·laboració de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central. Actualment, conformen la xarxa una cinquantena d'entitats i empreses. En els dos últims anys si bé no es va poder organitzar la fira sí que es va mantenir el Mes de l'Economia Social i Solidària amb un híbrid d'actes presencials i en línia.